

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียงของประชาชนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิถีพอเพียง ของประชาชนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี 2) เปรียบเทียบวิถีพอเพียง ของประชาชนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียงมีความสัมพันธ์กับวิถีพอเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และการหาค่าสหสัมพันธ์ด้วยวิธีการของเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

1. ประชาชนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-40 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท และไม่เป็นสมาชิกกลุ่มของชุมชน

2. ประชาชนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีการสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียงอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ คือ ด้านการสนับสนุน ด้านการเรียนรู้ และด้านข้อมูลข่าวสาร

สำหรับในแต่ละด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมาก คือ หากไม่เข้าใจในโครงการที่ภาครัฐจัดทำขึ้นจะกระตือรือร้นให้ตัวเองทราบให้ได้ รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลพยายามทำให้โครงการสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียงเป็นโครงการที่สนองแนวคิดพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลพยายามที่จะทำให้โครงการสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียงเป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

ด้านการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมาก คือ เอกสารหรือความรู้ที่ได้รับจากการอบรมจะนำไปแจกจ่ายให้กับคนที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม รองลงมา คือ พยายามหาความรู้จากเจ้าหน้าที่ของทางราชการในการฝึกอบรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง คือ พยายามนำความรู้ที่ได้รับการอบรมมาถ่ายทอดให้สมาชิกในครอบครัวได้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง

ด้านการสนับสนุนอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ แนะนำแสวงหางบประมาณเพื่อมาสนับสนุนการพัฒนากลุ่ม รองลงมา คือ หาทางช่วยเหลือสนับสนุนให้ได้มาซึ่งบุคลากร เงินทุน วัสดุ และระบบการจัดการที่ดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง คือ เป็นผู้สนับสนุนให้กลุ่มเป็นแหล่งความรู้ของชุมชน

3. ประชาชนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีวิถีพอเพียงอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ด้านผลตอบแทนจากโครงการอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับรายละเอียดในแต่ละด้านมีดังนี้

ด้านผลตอบแทนจากโครงการ อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมาก คือ โครงการสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียงสามารถทำให้มีเงินออมเพิ่มมากขึ้น รองลงมา คือ การนำความรู้จากโครงการสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียงสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ได้รับความรู้เพิ่มเติมมาจากการเข้าโครงการสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียง

ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมาก คือ หากรู้ว่ามีกิจกรรมเกี่ยวกับโครงการสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียงจะไปรับการอบรมหรือเข้าโครงการทุกครั้ง รองลงมา คือ ช่วยเหลือ ประชาสัมพันธ์ผลงาน และผลผลิตของกลุ่ม

4. การเปรียบเทียบวิถีพอเพียงของประชาชนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลให้การมีวิถีพอเพียงแตกต่างกัน ได้แก่ ระดับการศึกษาสูงสุดโดย ผู้ที่มีการศึกษาสูงสุดประถมศึกษามีวิถีพอเพียงน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ ด้านสถานภาพ ผู้ที่มีสถานภาพสมรสและสมรสแต่แยกกันอยู่พบว่า มีวิถีพอเพียงมากกว่าผู้ที่มีสถานภาพโสด ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท มีวิถีพอเพียงมากกว่ากลุ่มอื่น และการเป็นสมาชิกกลุ่ม โดยประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม มีวิถีพอเพียงน้อยกว่าผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม

5. การสร้างเสริมชุมชนสุวิถีพอเพียงมีความความสัมพันธ์กับวิถีพอเพียงของประชาชนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันทุกด้านเช่นเดียวกัน

อภิปรายผล

ข้อค้นพบจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ประชาชนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการสนับสนุน กรณีดังกล่าวนี้ อธิบายได้ว่าประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีความต้องการให้ชุมชนของตนเองมีวิถีพอเพียง จึงเน้นการปฏิบัติไปทางด้านการสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนทางด้านแรงงาน วัสดุสิ่งของ ทฤษฎีและความรู้ต่าง ๆ และการบริหารจัดการ เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้ ประชาชนในชุมชนก็จะอยู่รอดไม่เดือดร้อน และพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความร่วมมือร่วมใจกัน เป็นกลุ่มเป็นก้อน มีความสามัคคีกัน จากการสังเกตของผู้วิจัย ประชาชนจะให้ความสำคัญกับผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือกับผู้นำชุมชนเป็นอย่างดี

ทั้งนี้ ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า การสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงในด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านข้อมูลข่าวสาร กรณีดังกล่าวนี้ อธิบายได้ว่า การสื่อสารหรือการให้ข้อมูลกับประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ยังไม่ชัดเจน ไม่สามารถทำให้ประชาชนเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง ถึงอย่างไรก็ตามการที่ประชาชนส่วนใหญ่ ไม่ทราบข้อมูลข่าวสาร หรือแนวทางการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงโดยตลอด

สำหรับในแต่ละด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมาก คือ หากไม่เข้าใจในโครงการที่ภาครัฐจัดทำขึ้นจะกระตือรือร้นให้ตัวเองทราบให้ได้ รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลพยายามทำให้โครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงเป็นโครงการที่สนองแนวคิดพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลพยายามที่จะทำให้โครงการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงเป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

ด้านการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมาก คือ เอกสารหรือความรู้ที่ท่านได้รับจากการอบรมท่านจะนำไปแจกจ่ายให้กับคนที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม รองลงมา พยายามหาความรู้จากเจ้าหน้าที่ของทางราชการในการฝึกอบรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง คือ พยายามนำความรู้ที่ได้รับการอบรมมาถ่ายทอดให้สมาชิกในครอบครัวได้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง

ด้านการสนับสนุนอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ แนะนำแสวงหางบประมาณเพื่อมาสนับสนุนการพัฒนากลุ่ม รองลงมา ท่านหาทางช่วยเหลือสนับสนุนให้ได้มา

ซึ่งบุคลากร เงินทุน วัสดุ และระบบการจัดการที่ดี ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง คือ ท่านเป็นผู้สนับสนุนให้กลุ่มเป็นแหล่งความรู้ของชุมชน

สำหรับประเด็นสำคัญของการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งถือเป็นคำถามการวิจัยข้อที่ 1 คือ ประชาชนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีวิถีพอเพียงอยู่ในระดับใด ซึ่งผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ด้านผลตอบแทนจากโครงการอยู่ในระดับปานกลาง กรณีดังกล่าวนี้ อธิบายได้ว่า ประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีความร่วมมือร่วมใจกัน มีเวลา มีการอุทิศตน มีความสามัคคีเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้น

ในการเปรียบเทียบวิถีพอเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จากการวิจัยพบว่าระดับการศึกษาโดย ผู้ที่มีการศึกษาประถมศึกษา มีวิถีพอเพียงน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ กรณีดังกล่าวนี้ อธิบายได้ว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษานั้น ส่วนใหญ่เป็นประชาชนที่ยากจน และมีอาชีพรับจ้าง ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพ จึงไม่มีเวลามาร่วมกิจกรรมในการสร้างเสริมชุมชนวิถีพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของพันจ่าอากาศเอก ธนะรัตน์ คล้ายเปรม (2550) ที่ศึกษาเรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการกองทัพอากาศ พบว่า ระดับการศึกษาต่างกัน มีการสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการกองทัพอากาศต่างกัน

ในด้านสถานภาพ พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพสมรส และสมรสแต่แยกกันอยู่มีวิถีพอเพียงมากกว่าผู้ที่มีสถานภาพโสด กรณีดังกล่าวนี้ อธิบายได้ว่า ผู้ที่มีสถานภาพสมรส และสมรสแต่แยกกันอยู่จะมีแนวคิดที่เป็นผู้ใหญ่ มีความรอบคอบ มีการวางแผน รู้จักการประมาณการ เพราะบุคคลเหล่านี้ผ่านชีวิตครอบครัวมา มีความเป็นห่วงในอนาคตของบุตรหลาน ซึ่งแตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพโสดไม่มีบุตรหลานที่ต้องดูแลจึงมีวิถีพอเพียงน้อยกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของมานพ วงศ์ประเสริฐ (2541) ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจนครบาลดอนเมือง พบว่า สถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมต่างกัน

สำหรับด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท มีวิถีพอเพียงมากกว่ากลุ่มอื่น กรณีดังกล่าวนี้ อธิบายได้ว่า ประชาชนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท เป็นกลุ่มที่มีรายได้อยู่ในระดับกลางของชุมชน และเป็นส่วนใหญ่ของชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้ชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัว สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันจ่าอากาศเอก ธนะรัตน์ คล้ายเปรม (2550) ที่ศึกษา

เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการกองทัพอากาศ พบว่า รายได้ต่างกัน มีการสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการกองทัพอากาศต่างกัน

และในด้านสุดท้าย การเป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่า ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม มีวิถีพอเพียงน้อยกว่าผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกรณีดังกล่าวนี้ อธิบายได้ว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ไม่มีผลกับวิถีพอเพียงของประชาชน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ต่างมีความเข้าใจถึงวิถีพอเพียง ซึ่งเป็นกระแสพระราชดำริส์เกี่ยวกับความพอเพียงในการดำรงชีวิต ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และนำแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนเอง

นอกจากนี้แล้ว ในการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า การสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงมีความความสัมพันธ์กับวิถีพอเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันทุกด้านเช่นเดียวกัน กรณีดังกล่าวนี้ อธิบายได้ว่าประชาชนมีความรู้ และเข้าใจในการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นการดำรงชีวิตแบบสมดุล มั่งคั่ง และยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีพระราชดำริส์ชี้แนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด

ข้อเสนอแนะ

1. จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ประชาชนตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่มีระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และการเป็นสมาชิกกลุ่ม แตกต่างกัน มีวิถีพอเพียงของประชาชนแตกต่างกัน ดังนั้นบุคลากรของภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ และทำความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับวิถีพอเพียงอย่างถ่องแท้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ข้อค้นพบจากการวิจัย แสดงให้เห็นว่า การสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงมีความความสัมพันธ์กับวิถีพอเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีหลักการในการดำรงชีวิตเกี่ยวกับวิถีพอเพียงดีอยู่แล้ว เพียงแต่หน่วยงานภาครัฐควรเข้ามาสนับสนุนและส่งเสริมอย่างจริงจัง ชุมชนก็จะอยู่ได้อย่างยั่งยืน และมั่นคง ทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือองค์การบริหารส่วนตำบลควรจะทำให้เห็นคุณประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม และควรมีการจัดการเกี่ยวกับสมาชิกของกลุ่มอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจากการวิจัยพบว่าประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มมีน้อย และมีวิถีพอเพียงน้อยกว่าผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในอนาคตควรมีการศึกษาการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานชุมชนที่เหมาะสม
2. ควรศึกษาผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ต่อการสร้างเสริมชุมชนสู่วิถีพอเพียงของประชาชน ตำบลเชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี